

Birim Değerlendirme Raporu

**AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ**

Kasım 2025

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Programı

Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Programının mevcut durumu incelendiğinde, programın birçok temel bileşeninin hem ulusal öğretmen yeterlikleriyle hem de uluslararası kalite güvence standartlarıyla uyumlu bir şekilde yapılandırıldığı görülmektedir. Programın güçlü yönlerinin başında, son yıllarda yapılan kapsamlı güncellemeler sonucunda ortaya çıkan çağdaş ve bütüncül eğitim programı gelmektedir. 2024-2025 akademik yılı itibarıyla yenilenen öğretim planı; alan bilgisi, pedagojik yeterlikler, teknoloji okuryazarlığı ve uygulamaya dayalı öğrenme bileşenlerini dengeli biçimde içermektedir. Bu yapı, öğrencilerin hem kuramsal hem de pratik düzeyde öğretmenlik yeterliklerini kazanmasını desteklemekte; ayrıca programın güncel araştırmalar ve öğretmen eğitimi paradigmalarıyla uyumlu ilerlemesine katkı sağlamaktadır.

Programın güçlü yönlerinden biri de Öğrenci Bilgi Sistemi (OBS) üzerinden yürütülen çıktı-temelli izleme altyapısıdır. Her ne kadar bu veriler henüz tam anlamıyla program iyileştirme döngüsüne entegre edilmemiş olsa da ders-soru-çıkı eşleştirmelerine dayalı bu sistem, program çıktılarının sağlanma düzeyine ilişkin önemli ve düzenli veri üretmektedir. Ayrıca öğretmenlik uygulaması süreçlerinin sahada etkin biçimde yürütülmesi, öğrencilerin mesleki yeterliklerinin farklı değerlendirme araçlarıyla izlenmesine olanak tanımakta; rehber öğretmen ve üniversite öğretim elemanlarından alınan çok boyutlu geri bildirimler programın uygulama ayağını güçlü kılmaktadır.

Programın akademik kadrosunun nitelikli ve deneyimli olması da önemli bir avantajdır. Alan uzmanlığı güçlü öğretim elemanlarının varlığı, hem lisans derslerinin kalitesini hem de öğrencilerin akademik yönelimlerini olumlu etkilemektedir. Ayrıca seçmeli ders çeşitliliği, öğrenci kulüpleri ve bilimsel-sosyal etkinliklerin aktifliği, programın sosyal ve mesleki gelişim boyutunu destekleyen önemli unsurlardır.

Geliştirmeye açık yönler ise daha çok programın güçlü temellerini destekleyici iyileştirmelere yönelik alanlarda yoğunlaşmaktadır. Bunların başında ölçme-değerlendirme süreçlerinin zenginleştirilmesi yer almaktadır. Programda hâlihazırda etkili bir sınav sistemi bulunmakla birlikte, süreç odaklı ve çoklu ölçme araçlarının kullanıldığı daha çeşitlendirilmiş bir değerlendirme yaklaşımının benimsenmesi öğrencilerin üst düzey becerilerinin daha görünür olmasına katkı sağlayabilir. Yine benzer biçimde, değerlendirme sonuçlarının program düzeyinde karar alma süreçlerine sistematik biçimde yansıtılması bu güçlü yapının daha da pekiştirilmesine yardımcı olacaktır.

Program çıktılarının izlenmesine yönelik veriler OBS üzerinden elde ediliyor olmakla birlikte, bu verilerin düzenli değerlendirilmesi ve bölüm kararlarına yön veren bir iyileştirme mekanizmasına dönüştürülmesi programın gelişim kapasitesini artıracaktır. Bu alanın geliştirilmesi, programın uzun vadeli kalite süreçlerini güçlendirecek bir adım olacaktır.

Danışmanlık hizmetleri, öğrencilerin ders seçimi ve akademik süreçlerinde etkin biçimde yürütülmekle birlikte; kariyer planlaması, yurtdışı hareketlilik imkânları ve mesleki yönelim gibi alanlarda daha yapılandırılmış bir modelin oluşturulması, öğrencilerin kişisel gelişimlerine daha bütüncül katkı sunabilir. Öğrenci hareketliliği konusundaki mevcut durum da iyileştirmeye açık bir potansiyel barındırmaktadır. Erasmus ve Farabi anlaşmaları mevcut olmasına rağmen öğrencilerin bu imkânlardan yararlanma oranı görece sınırlıdır; bu durum daha çok destekleyici bilgilendirme ve hazırlık etkinlikleriyle geliştirilebilir.

Uygulama okullarıyla işbirliği güçlü olmakla birlikte, bu işbirliğinin ulusal öğretmen eğitimi standartlarına göre daha yapılandırılmış hâle getirilmesi, uygulama deneyimlerinin niteliğini daha da artıracaktır. Ayrıca öğretim elemanlarının akademik gelişim desteklerinin

güçlendirilmesi ve sınıf içi fiziksel düzenlemelerin daha kapsayıcı hâle getirilmesi, programın kalitesini destekleyici iyileştirmeler olarak değerlendirilebilir.

Bu güçlü ve zayıf yönlerin birlikte ele alınması, programın kalite güvence döngüsünün bütünsel bir bakış açısıyla güçlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle ölçme-değerlendirme, sürekli iyileştirme, öğrenci destek hizmetleri ve uluslararasılaşma alanlarında yapılacak gelişim çalışmaları, programın gelecekteki niteliğini belirleyici olacaktır.

Sonuç ve Değerlendirme

2025-2026 eğitim-öğretim yılı için planlanan iyileştirme ve sürdürülebilirlik adımları, programın mevcut güçlü yönlerini koruyup geliştirmeyi ve tespit edilen geliştirme alanlarında yapıcı, kontrollü ve uygulanabilir düzenlemeler yapmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda alınacak önlemler, programın hem kalite güvence süreçleriyle hem de öğretmen eğitimi ilkeleriyle uyumlu şekilde bütüncül bir gelişim yaklaşımı benimsemektedir.

Programın güçlü yönlerinin sürdürülebilirliği açısından öncelikle müfredatın güncelliğinin korunması hedeflenmektedir. 2024 yılında gerçekleştirilen kapsamlı program güncellemesi, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, öğretmen yeterlikleri ve alan eğitimiyle ilgili güncel araştırma bulgularıyla uyumlu bir yapı sunmaktadır. Bu yapının korunabilmesi için her akademik yıl sonunda ders içerikleri, öğretim yöntemleri, teknoloji kullanımı ve uygulama süreçleri sistematik biçimde gözden geçirilecek, gelişim gerektiren alanlar belirlenip gerekli güncellemeler yapılacaktır.

Öğretmenlik uygulamaları programın en güçlü yanlarından biridir ve bu yapının sürdürülebilirliği için uygulama okullarıyla işbirliği süreçleri daha planlı bir çerçevede düzenlenecektir. Uygulama okullarına yönelik bilgilendirme toplantılarının düzenli hâle getirilmesi, değerlendirme formlarının program çıktılarıyla ilişkilendirilmesi ve rehber öğretmenlerle koordinasyonun güçlendirilmesi, uygulama deneyimlerinin niteliğini destekleyecektir. Öğretmen adaylarının sahadaki deneyimlerinden elde edilen verilerin program iyileştirme toplantılarına düzenli olarak taşınması da güçlü uygulama kültürünün devamlılığını sağlayacaktır.

Danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla 2025-2026 yılında danışman-öğrenci görüşmelerinin belirli periyotlarla yapılması sağlanacak; özellikle kariyer planlaması, hareketlilik programları ve lisansüstü eğitim olanaklarına yönelik bilgilendirme faaliyetleri düzenlenecektir. Ayrıca mezunlarla iletişimin güçlendirilmesi, öğrenciler için hem motivasyon artırıcı hem de mesleki gelişimi destekleyici bir ağ oluşturacaktır.

Ölçme-değerlendirme süreçlerinin güçlendirilmesi için birim düzeyinde alternatif ölçme araçlarının kullanımını desteklenecektir. Bunun amacı mevcut sınav sistemini değiştirmek değil; değerlendirme yöntemlerini daha zengin, kapsayıcı ve gelişim odaklı hâle getirmektir.

Uluslararasılaşma ve öğrenci hareketliliği konularında ise destek mekanizmalarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Öğrencilerin Erasmus ve Farabi programlarına katılımını teşvik edecek bilgilendirme toplantıları ve hazırlık çalışmaları artırılabilecek; yabancı dil desteği için öğrencilere yönelik kaynaklar ve etkinlikler planlanacaktır.

Son olarak fiziksel altyapı ve akademik gelişim desteklerinin iyileştirilmesi; engelli öğrenciler için sınıf içi düzenlemelerin geliştirilmesi; sosyal ve akademik etkinliklerin çeşitlendirilmesi de programın genel kalite görünümünü güçlendirecektir.

Bu düzenlemeler bir arada ele alındığında, programın hem güçlü yönlerini sürdürülebilir biçimde koruyacağı hem de gelişime açık alanlarda ılımlı, gerçekçi ve etkili iyileştirmeler sağlayacağı öngörülmektedir.

Fen Bilgisi Öğretmenliği Programı Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

2025 Yıl Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı Öz Değerlendirme Raporuna göre; Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı'nın temel amacı; fen okuryazarlığı yüksek, bilimsel düşünme becerileri gelişmiş, eleştirel ve yaratıcı düşünen, mesleki ve etik değerlere bağlı, yaşam boyu öğrenmeye açık, mesleğine karşı olumlu bir tutum içinde bulunan ve mesleğinin gerektirdiği niteliklere sahip, kişisel ve mesleki yaşamında öğrencileri için model olan, alanındaki gelişmeleri yakından izleyen, bilgi ve becerilerini sürekli geliştiren, zamanını verimli kullanan ve etkili iletişim kurma becerilerine sahip, bilgiyi üreten ve teknoloji ile kullanabilen, yaratıcı ve ülke sorunlarına çözüm üretebilen öğretmenler yetiştirmektir. Anabilim Dalı'nda yürütülen bilimsel çalışmalar, Fen Bilgisi Eğitimi alanındaki yenilikleri takip etmek, sorunlara çözüm aramak ve eğitimin kalitesini daha da arttırmayı hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda, eğitim-öğretim süreçlerinin etkinliğini artırmak amacıyla iç ve dış paydaş görüşleri ile çağdaş eğitim sisteminin gerekleri dikkate alınmakta, tüm süreçler kanıta dayalı ve kontrollü bir şekilde takip edilmektedir. Programdaki öğretim üyeleriyle görüşmeler yapılmış, öz değerlendirmeyle ilgili güçlü ve geliştirilmeye açık yönler aşağıda sunulmuştur.

Güçlü yönler;

1. Öğretim kadrosu, programın tüm derslerini yürütecek yeterlilikte (4 Prof. Dr., 2 Doç. Dr.), alan eğitimi ve temel bilimler (Fizik, Kimya, Biyoloji) alanlarında uzmanlaşmış akademisyenlerden oluşmaktadır.
2. Fen Bilgisi Laboratuvarı, güncellenen öğretim programıyla artan uygulamalı dersler için gerekli teçhizata sahiptir. Bu durum programın güçlü yanlarından birisidir.
3. Program çıktıları Türkiye Yükseköğrenim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), program eğitim amaçları ve ana bilim dalı öz görevleri iç ve dış paydaşların görüşleri sonucu güncellenmiş ve Bologna Bilgi Sistemi'ne yüklenmiştir.
4. Öğretim programında yer alan derslerin izlencelerinin değişen ihtiyaçlara göre güncellenmesi ve tamamlanması programın bir diğer güçlü yanıdır.
5. Öğrenci başarısının ara sınav, final, proje, sunum, laboratuvar raporu ve öğretmenlik uygulaması değerlendirmeleri gibi çok yönlü ve sistematik araçlarla ölçülmektedir.
6. Yatay geçiş ile gelen öğrencilerin başka kurumlardan almış oldukları ders/kredi/AKTS değerlendirmeleri ve intibak süreçleriyle ilgi standartlaşmış uygulamalar söz konusudur.
7. Programda sürekli iyileştirme çalışmaları, Eğitsel Performans Ölçeği ve paydaş geri bildirimlerinden elde edilen verilere dayalı olarak yürütülmesi programın bir diğer güçlü yanıdır.
8. Öğrencilere ders seçimi, akademik gelişim ve kariyer planlaması konularında kapsamlı danışmanlık hizmeti sunulmaktadır.

Geliştirilmeye açık yönler;

1. Öğrenci hareketliliğinin program özelinde artırılması için Fen Bilgisi Eğitimi programına özgü ERAMUS + ve ERASMUS+ Staj programlarıyla ilgili öğrencilere yönelik bilgilendirme toplantıları düzenlenmelidir.
2. Öğretmen adaylarının mesleki ve akademik gelişimlerini desteklemek amacıyla alan uzmanlarınca verilen seminer, panel ve atölye çalışmalarının sayısı artırılmalı, öğrencilerin bilimsel faaliyetlere aktif katılımı teşvik edilmelidir.
3. Öğrencilerin mesleki ve kişisel gelişimlerini desteklemek için alanınca uzman kişilerce

düzenlenen bilimsel faaliyetlerin artırılması gerekmektedir.

4. Mezun ve dış paydaş memnuniyet anketlerinin daha fazla mezun ve dış paydaşlara ulaştırılması gerektiği, böylece program eğitim amaçları ve diğer konularda iyileştirmelerin bu sonuçlara göre yapılması,

5. Program özelinde daha fazla bilimsel proje olanakları sağlanması programın geliştirilmeye açık diğer bir yönüdür.

Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı Akran Değerlendirme Raporuna göre güçlü ve geliştirilmeye açık yönler aşağıda sunulmuştur;

Güçlü Yönler;

1. Mevcut altyapılarının ve akademik kadroda bulunan öğretim üyesi sayısının, programın yürütülmesi için yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

2. Yatay geçiş ile gelen öğrencilerin başka kurumlardan almış oldukları ders/kredi/AKTS değerlendirmeleri ve intibak süreçleriyle ilgi standartlaşmış uygulamalar söz konusudur.

3. Bologna Bilgi Sisteminde düzenlenmesi gereken yerler düzenlenmiş ve ders izlenceleri programın eğitim amaçları ile program çıktıları ışığında derslerin izlencesi oluşturularak sisteme yüklenmiştir.

4. Program bir devlet üniversitesi bünyesinde yürütüldüğünden, programın yürütülmesi için finansal ve para kaynakları açısından bir sorunla karşılaşmamaktadır.

Geliştirilmeye açık yönler:

1. Ulusal ve uluslararası düzeyde öğrenci hareketliliğinin çok az olduğu görülmektedir. Öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak takım çalışmalarının yapılması ve bunun bir vizyon olarak ortaya konulması, programın geliştirilmeye açık yönüdür.

2. Programın eğitim amaçlarının iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda sistematik ve planlı bir şekilde güncellendiğine dair somut bir kanıtların artırılması programın geliştirilmeye açık diğer bir yönüdür.

3. Program öğretim üyelerinin araştırma projelerinin yürütülmesi ile dış paydaşlar ve mesleki kuruluşlara sunacakları danışmanlıklar açısından daha etkin bir rol almaları önerilmektedir. Ayrıca toplumun bilim okuryazarlığının geliştirilmesine dönük olarak da öğretim elemanlarının daha etkin rol almaları önerilmektedir.

4. Her bir program çıktısının sağlanma düzeyinin belirlenmesi için özel olarak geliştirilmiş bir ölçme ve değerlendirme sisteminin kurulması programın geliştirilmeye açık yönüdür.

5. Dolayısıyla mezuniyet aşamasında gelmiş olan öğrencilerin program çıktılarını özel olarak sağladıklarına dair bir ölçme ve değerlendirme sistemi ile ilgili kanıt sunulmalıdır.

6. Sürekli iyileştirmeye yönelik kurulan bir ölçme ve değerlendirme sistemine ve bu sistemden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtların sunulması programın geliştirilmeye açık diğer bir yönüdür.

Sonuç ve Değerlendirme

Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı lisans programı için hazırlanan öz değerlendirme ve akran değerlendirme raporu baz alınarak programın güçlü ve geliştirilmeye açık yönleri ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. 2025-2026 eğitim-öğretim yılında programın güçlü yönlerinin sürdürülebilirliği için belirli aralıklarla iç ve dış paydaşlarla bir araya gelinmesi, eğitim-öğretim faaliyetlerinin mevcut niteliğinin devam ettirilmesi için önem arz etmektedir. Ayrıca, engelli öğrenciler için yapılan düzenlemeler aynı şekilde belirli aralıklarla kontrol edilmelidir. Bir başka husus olan mevcut bilgisayar, enformatik ve laboratuvar alt yapılarının yeterliğinin devamı için sürekli takip ve kontrol sağlanarak yaşanacak eksikliklere karşın önceden önlem alınmalıdır.

Bu hususlara ek olarak, program çıktılarına dayalı, kanıta dayalı ve sistematik bir Ölçme ve Değerlendirme Sistemi kurulmalıdır. Bu sistem, hem mezunların niteliğini somut kanıtlarla ortaya koyacak hem de iyileştirme süreçlerinin etkinliğini artıracaktır. Ayrıca, öğrenci hareketliliğini canlandırmak önümüzdeki dönemde atılması gereken temel adımlardır. Bu eylemler, birimin misyonunu daha etkili bir şekilde gerçekleştirmesine ve ulusal/uluslararası alanda rekabet gücünü artırmasına olanak tanıyacaktır.

Sınıf Öğretmenliği Programı Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

Fakültemiz Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı için hazırlanan Öz Değerlendirme Raporu incelendiğinde, Sınıf Öğretmenliği Programının kuruluşundan bu yana yeni eğitim teknolojilerini izleyen ve üreten, yenilikçi, yaratıcı, etik değerlere sahip, paydaşlarıyla etkili iletişim ve iş birliği kurabilen öğretmenler yetiştirme amacı doğrultusunda faaliyetlerini sürdürdüğü görülmektedir. Bu vizyon çerçevesinde şekillendirilen programın eğitim süreçleri ve yapısal özellikleri öz değerlendirme raporunda açık ve anlaşılır biçimde sunulmuş olup, bu kapsamda programın güçlü yanları da belirlenmiştir. Raporda mevcut bilgisayar ve enformatik altyapısının programı yürütmek için yeterli olduğu, engelli öğrenciler için yapılan düzenlemelerin örnek niteliği taşıdığı, yatay geçiş ve başka kurumlardan alınan derslerin tanınmasına ilişkin uygulamaların standartlaştırıldığı ve düzenli bir şekilde yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca programın eğitim amaçları ile program çıktılarının belirlenmiş olması ve ders izlencelerinin büyük ölçüde bu doğrultuda hazırlanması önemli bir güçlü yön olarak ifade edilmiştir. Programın bir devlet üniversitesi bünyesinde yürütülmesi sebebiyle finansal kaynaklara erişim konusunda bir sorun yaşanmaması da dikkat çeken bir diğer avantajdır.

Bununla birlikte öz değerlendirme raporunda programın geliştirilmesi gereken yönlerine de yer verilmiştir. Ulusal ve uluslararası düzeyde öğrenci hareketliliğinin oldukça düşük olduğu belirtilmiş; öğrenci değişim programlarını teşvik eden çalışmaların yapılmasının ve bunun program vizyonuna yansıtılmasının gerekli olduğu vurgulanmıştır. Öğrencilere yönelik danışmanlık hizmetlerinin daha sistemli, tüm öğretim elemanlarını kapsayan ve belirli bir vizyona sahip bir yapı hâline getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca programın sürdürülebilir iyileştirme süreçlerini güvence altına alacak işlevsel bir sistem ihtiyacına dikkat çekilmiş, öğretim üyelerinin araştırma projelerinde ve dış paydaşlara sunacakları danışmanlıklarda daha etkin rol almalarının programı güçlendireceği belirtilmiştir. Öğrencilerin kariyer planlamasına yönelik etkinliklerin düzenli ve sistemli şekilde yürütülmesi gerektiği de raporda dile getirilen diğer bir eksikliklerdir.

Akran değerlendirme raporunda ise programın güçlü yönleri öğretim üyeleri tarafından değerlendirilerek ortaya konulmuştur. Yatay ve dikey geçişle programa gelen öğrencilerin ders intibak işlemlerinin komisyonlar tarafından yönergeler doğrultusunda titizlikle değerlendirilmesi ve bu sayede öğrencilerin hak kaybı yaşamalarının önüne geçilmesi önemli bir güçlü yön olarak kabul edilmiştir. Programın eğitim amaçlarının Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Sistemi içerisinde kolay ulaşılabilir ve kanıtlanabilir bir şekilde sunulması hem öğrenciler hem diğer paydaşlar açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Ayrıca program çıktılarının açık ve anlaşılır olarak tanımlanmış olması ve Bologna Bilgi Sistemi üzerinde erişilebilir şekilde yer alması programın güçlü yönleri arasında gösterilmiştir. Öğretim planında temel bilimler derslerine ayrılan 64 AKTS'lik bölümün uygun yapıda olduğu ve öğretim üyelerinin desteğiyle programın sağlıklı şekilde yürütülmesinin sağlandığı belirtilmiş; ayrıca üniversite ve bölüm düzeyinde hazırlanan organizasyon şemasının programın eğitim amaçlarına ulaşılmasına katkı sunduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte ölçme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin kanıtların artırılması gerektiği ortak bir görüş olarak ortaya konmuştur.

Akran değerlendirme raporunda geliştirilmeye açık yönler arasında öncelikle Afyon Kocatepe Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönergesine uygun şekilde atama ve yükseltmelerin yapılmasının olumlu bir yön olduğu, ancak her sınıf düzeyi için bir öğretim elemanı atanmasının öğrencilerin ihtiyaçlarına daha hızlı ve nitelikli geri dönüşler sağlayacağı belirtilmiştir. Programın eğitim amaçlarının mezunların kariyer hedefleri ve mesleki beklentileriyle uyumlu olduğu ifade edilmekle birlikte bu duruma ilişkin somut bir kanıtın sunulmadığı vurgulanmış; bu nedenle yakın dönemde mezun olacak öğrencilerle yapılacak

görüşmeler ve beklenti analizleri doğrultusunda program amaçlarının güncellenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Akran değerlendirme raporunda genel olarak birçok eksiklik ifadesinin kanıtların yetersizliği üzerine yoğunlaştığı görülmekte olup, kısa sürede bu eksiklerin giderilmesinin programın güçlü yönlerini daha da artıracığı öngörülmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Yapılan öz değerlendirme ve akran değerlendirmesi birlikte ele alındığında, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalının güçlü bir akademik altyapıya, erişilebilir ve açık biçimde tanımlanmış program çıktıları ile eğitim amaçlarına, öğrenci haklarını gözeterek uygulamalara ve öğretim üyelerinin desteğiyle sağlıklı işleyen bir öğretim planına sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte programın sürdürülebilir gelişimini destekleyecek sistemlerin güçlendirilmesi, öğrenci hareketliliğinin artırılması, danışmanlık hizmetlerinin daha yapılandırılmış bir yapıya kavuşturulması, ölçme-değerlendirme süreçlerine ilişkin kanıtların artırılması ve dış paydaşlarla iş birliği içeren akademik faaliyetlerde öğretim üyelerinin daha etkin rol üstlenmesi gerekmektedir. Bu alanlara yönelik iyileştirmelerin hayata geçirilmesi, programın hem ulusal hem uluslararası düzeyde görünürliğini artıracak; öğrencilerin akademik, mesleki ve kişisel gelişimlerini daha güçlü bir şekilde destekleyecek; Anabilim Dalının mevcut potansiyelinin daha verimli kullanılmasını sağlayacaktır. Genel olarak bakıldığında, raporda belirtilen güçlü yönlerin korunması ve geliştirilmeye açık alanlarda somut adımlar atılması, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalının kalite güvencesi süreçlerinde daha ileri bir noktaya ulaşmasına önemli katkı sunacaktır.

Okul Öncesi Öğretmenliği Programı Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

Güçlü Yönler: Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı; kurumsal yapılanma, eğitim–öğretim süreçleri, öğrenci kabul kriterleri, danışmanlık hizmetleri, ölçme–değerlendirme uygulamaları ve kalite güvencesine dayalı yönetim anlayışı açısından güçlü temellere sahip bir akademik yapıdır. Akran Değerlendirme Raporu ve Öz Değerlendirme Raporu birlikte incelendiğinde, programın planlama, uygulama, değerlendirme ve iyileştirme döngülerini sistematik, belgeli ve tutarlı biçimde yürüttüğü görülmektedir. Programın güçlü yönleri sadece akademik çerçeveye sınırlı kalmamakta; öğrenci deneyimi, ders planlaması ve kurumsal işleyiş açısından da belirgin şekilde kendini göstermektedir.

Programın güçlü yönlerinin başında öğrenci kabul süreçlerinin açıklığı ve şeffaflığı yer almaktadır. Programa kabul edilen öğrencilerin taban puanlarında olumlu seyir, kayıt verilerinin istikrarı ve geçiş–muafiyet süreçlerinin net şekilde belirlenmiş olması, kurumsal niteliğin önemli bir göstergesidir. Hem yatay hem dikey geçiş süreçlerinin açık yönergelerle yürütülmesi ve komisyon yapılarının tanımlı olması, programın öğrenci odaklı ve adil bir değerlendirme yaklaşımı benimsediğini ortaya koymaktadır.

Programın bir diğer güçlü yönü, danışmanlık sisteminin düzenli, belgeli ve öğrenciyi merkeze alan bir yapıda olmasıdır. Danışmanlık hizmetlerine ilişkin toplantı kayıtları, öğrenci bilgilendirme etkinlikleri ve akademik sürece ilişkin yönlendirmelerin belgelenmiş olması, danışmanlık mekanizmasının işlevselliğini göstermektedir. Öğretim elemanlarının öğrencilere dönem başı, dönem ortası ve ihtiyaç halinde rehberlik sunması, programın öğrenciyi bütüncül bir yaklaşımla desteklediğini göstermektedir.

Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin tutarlılığı ve şeffaflığı da programın öne çıkan güçlü yönleri arasındadır. Ders izlencelerinde ölçme kriterlerinin net şekilde belirtilmesi, farklı ölçme araçlarının kullanılması ve süreç odaklı değerlendirmelerin uygulanması, programın akademik adalet ve güvenilirlik ilkelerine bağlı olduğunu göstermektedir. Mezuniyet koşullarının açık, erişilebilir ve üniversite yönergeleriyle uyumlu biçimde uygulanması, öğrencilerin akademik ilerlemelerinin sağlıklı biçimde izlenmesine katkı sağlamaktadır.

Müfredatın güncelliği ve alan yeterlilikleriyle uyumu, programın akademik niteliğini güçlendiren bir başka önemli unsurdur. Derslerin içerik bakımından güncel alan yazınına, mevzuata ve okul öncesi eğitimdeki güncel gereksinimlere uygun biçimde yapılandırılmış olması; uygulama temelli derslerin yeterli düzeyde bulunması, öğretim yöntemlerinde çeşitliliğe yer verilmesi; programın pedagojik gücünü artırmaktadır. Teorik derslerin uygulama fırsatlarıyla desteklenmesi, öğrencilerin mesleki becerilerini gerçek bağlamlarda geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Programın güçlü yanlarından biri de kurumsal karar alma ve sürekli iyileştirme süreçlerinin etkin biçimde işletilmesidir. Bölüm kurulu toplantıları, komisyon çalışmaları, ders izleme faaliyetleri, anket sonuçları ve paydaş görüşmeleri, programın kendisini gelişime açık bir yapıda sürdürdüğünü göstermektedir. Bu süreçlerin belgelenmiş olması, alınan kararların takip edilebilirliğini artırmakta ve kalite güvence döngüsünün sürdürülebilirliğini sağlamaktadır.

Son olarak, programdaki öğretim kadrosunun alan uzmanlığı, erişilebilirliği ve öğrenciyle kurduğu iletişim, programın güçlü yönlerini destekleyen önemli bir faktördür. Öğretim elemanlarının ders içeriklerini güncel bilgiler doğrultusunda hazırlanması, uygulamalı derslerde aktif rol almaları ve öğrencilerin akademik–mesleki gelişim süreçlerine katkı sunmaları, programın akademik niteliğini pekiştirmektedir.

Tüm bu yönlerle Okul Öncesi Öğretmenliği Programı, güçlü bir akademik çerçeveye sahip, ve kalite güvencesi yaklaşımlarını benimseyen bir yapıda ilerlemektedir.

Geliştirmeye Açık Yönler: Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programının geliştirilmesi gereken yönlerinden ilki, program çıktılarının izlenmesine ilişkin kanıtların çeşitlendirilmesi ve görünürlüğünün artırılmasıdır. Program çıktılarının tanımlanmış olması ve ders öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirme çalışmalarının başlamış olması olumlu bir gelişme olmakla birlikte, çıktılara ulaşıp ulaşılmadığını gösteren verilerin daha sistematik biçimde sunulmasına ihtiyaç vardır. Bu kapsamda, ders düzeyinde kullanılan ölçme araçlarına ilişkin raporlar, dönemlik değerlendirme sonuçları, kazanım-izleme tabloları veya çıktıya dayalı analiz örneklerinin çoğaltılması programın kendini daha nesnel biçimde değerlendirmesine katkı sağlayacaktır. Bir diğer geliştirme alanı, ölçme ve değerlendirme sürecinin uygulamaya dair kanıtlarla desteklenmesidir. Ders izlencelerinde değerlendirme yöntemleri tanımlı olmakla birlikte, bu yöntemlerin ne ölçüde uygulandığına ilişkin belge ve örneklerin sınırlı olduğu görülmektedir. Sınav analizleri, rubrik uygulamaları, performans değerlendirme örnekleri veya ders bazlı dönem sonu değerlendirme raporlarının daha görünür hale getirilmesi, programın akademik izleme kapasitesini güçlendirecektir. Bu tür kanıtların artırılması, ölçme-değerlendirme süreçlerinin hem şeffaflığını artıracak hem de uygulama-tasarım döngüsünü daha güçlü kılacaktır.

Programın bir diğer geliştirilmesi gereken yönü, paydaş görüşlerinin toplanması ve karar süreçlerine yansıtılmasının daha sistematik bir yöntemle yürütülmesidir. Öğrenci, mezun, öğretim elemanı ve dış paydaşlardan görüş alınması uygulamada gerçekleşmekle birlikte, bu görüşlerin nasıl analiz edildiği ve hangi kararları etkilediğinin yazılı olarak ortaya konması geliştirilmesi gereken bir noktadır. Toplanan görüşlerin düzenli olarak raporlanması, değerlendirilmesi ve bölüm kararlarına yansıtılmasının açık bir şekilde belgelenmesi, iç kalite güvencesi yaklaşımını daha görünür kılacaktır. Ayrıca, sürekli iyileştirme süreçlerine ilişkin belge çeşitliliğinin artırılması da önemli bir geliştirme alanıdır. Program içinde çeşitli komisyonlar, toplantılar ve akademik değerlendirme süreçleri yürütülmektedir; ancak bu süreçlerden elde edilen çıktıları gösteren kanıtların daha düzenli bir biçimde sunulması gerekmektedir. Geliştirme eylemlerinin hangi veriye dayanarak başlatıldığı, uygulama sürecinin nasıl ilerlediği ve elde edilen sonuçların nasıl değerlendirildiğine ilişkin kayıtların artırılması, kalite güvencesi döngüsünün daha görünür işletilmesine katkı sağlayacaktır.

Son olarak, öğretim süreçlerinin izlenmesine ilişkin kanıtların çeşitlendirilmesi geliştirme alanlarından biridir. Ders işleyişine, uygulama süreçlerine veya öğretim yöntemlerinin etkisine ilişkin izleme çıktılarının sınırlı olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının dönemlik değerlendirmeleri, uygulama derslerine ilişkin gözlem raporları, öğrenci geri bildirim analizleri veya ders bazlı iyileştirme kararlarının belgelenmesi, öğretim sürecinin gelişimine doğrudan katkı sağlayacaktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, program mevcut güçlü yapısını korurken; izleme, belge sunumu, uygulama kanıtları ve karar süreçlerinin görünürlüğü gibi alanlarda yapılacak iyileştirmeler, programın hem akademik niteliğini hem de kalite güvencesi kapasitesini daha ileri bir düzeye taşıyacaktır.

Sonuç ve Değerlendirme

Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı, eğitim-öğretim süreçlerini planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında kurumsal bir olgunluk göstermekte; öğrenci kabulü, danışmanlık hizmetleri, müfredatın uygulanması ve ölçme-değerlendirme süreçlerinin işletilmesinde istikrarlı bir yapı sergilemektedir. Akran Değerlendirme Raporu ile Öz Değerlendirme Raporu birlikte değerlendirildiğinde, programın güçlü bir kalite anlayışına sahip olduğu ve bölüm içinde gelişmeye açık yönleri fark ederek bunlara yönelik düzenli adımlar attığı görülmektedir. Son dönemde program çıktıları ile ders öğrenme çıktılarının ilişkilendirilmesine yönelik yapılan güncellemeler, programın kalite güvencesi yaklaşımını daha da güçlendirmiştir. Bu çabalar, programın kendisini sistematik olarak yenileme kapasitesini açık biçimde göstermektedir.

Ancak mevcut güçlü yönlere rağmen, sürdürülebilir bir gelişim için odaklanılması gereken bazı alanlar bulunmaktadır. Özellikle ölçme-değerlendirme sürecine ilişkin kanıt çeşitliliğinin artırılması, programın akademik şeffaflığını geliştirecek önemli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır. Derslerde kullanılan ölçme araçlarının, değerlendirme raporlarının ve dönemlik analiz çıktılarının daha düzenli biçimde belgelenmesi, programın kendini izleme kapasitesini güçlendirecektir. Benzer şekilde, paydaşlardan (öğrenci, mezun, öğretim elemanı ve kurum dışı paydaşlar) alınan geribildirimlerin sistematik olarak toplanması ve karar süreçlerine nasıl yansıtıldığının belirgin biçimde ortaya konulması da geliştirilmesi gereken alanlar arasındadır. Bu yöndeki çalışmaların artırılması, programın hem iç değerlendirme hem dış izleme süreçlerinde daha güçlü bir görünüm sergilemesine katkı sunacaktır.

Sürekli iyileştirme çalışmalarına ilişkin belge çeşitliliğinin artırılması ve yapılan düzenlemelerin sonuçlarının daha görünür hâle getirilmesi de önemlidir. Program içerisinde çeşitli komisyonlar, toplantılar ve değerlendirme süreçleri yürütülmekte olsa da bunların çıktılarının sistematik bir şekilde raporlanması kalite güvencesi döngüsünün daha belirgin ve izlenebilir hâle gelmesini sağlayacaktır. Bu tür belgelerin düzenli paylaşımı hem akademik personelin hem paydaşların programın gelişim sürecine daha aktif katılımını teşvik edecektir.

2026–2027 dönemi için programın öncelikli hedefi, mevcut güçlü yönleri korurken, bu gelişim alanlarında somut ve izlenebilir ilerlemeler kaydetmek olmalıdır. Bu kapsamda:

- Ölçme-değerlendirme süreçlerine ilişkin kanıtların çeşitlendirilmesi,
- Paydaş görüşlerinin düzenli biçimde toplanması ve analiz edilmesi,
- Yapılan iyileştirmelerin çıktılarına ilişkin raporlamanın artırılması,
- Program çıktılarının ders düzeyinde izlenmesine yönelik sistemin güçlendirilmesi gelecek dönemde programın odaklanabileceği temel noktalar olarak değerlendirilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Okul Öncesi Öğretmenliği Programı güçlü akademik yapısı, tutarlı süreç yönetimi ve gelişime açık alanlara yönelik farkındalığı ile nitelikli bir öğretmen yetiştirme ortamı sunmaktadır. Program, mevcut güçlü yönlerini sürdürdüğü ve iyileştirme alanlarına yönelik sistematik adımlar attığı sürece hem kurumsal hem akademik açıdan daha da güçlenecek; erken çocukluk eğitimi alanına nitelikli öğretmenler kazandırma hedefini daha etkili biçimde gerçekleştirmeye devam edecektir.

Türkçe Öğretmenliği Programı Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

Türkçe Öğretmenliği Programı hem akademik kadrosunun niteliği hem de öğrencilerin mesleki ve kültürel gelişimini destekleyen uygulamalarıyla güçlü bir yapı sergilemektedir. Programda görev yapan öğretim elemanlarının farklı türlerde akademik çalışmalar üretmeleri, ulusal ve uluslararası alanda yayımlanan alan yazını yakından takip etmeleri ve güncel bilimsel gelişmeleri ders içeriklerine yansıtmaları, programın niteliğini artırmaktadır. Öğretim elemanlarının bilimsel kongrelere katılım göstermesi, hakemlik ve editörlük görevleri üstlenmesi, alanla ilgili araştırma projelerinde yer alması ve ders içeriklerini güncel yaklaşımlarla zenginleştirmesi, öğrencilerin çağdaş bir eğitim yaklaşımıyla yetişmesini sağlamaktadır.

Programın güçlü yönlerinden bir diğeri öğretim elemanlarının topluma yönelik akademik ve kültürel katkılarıdır. Çeşitli kurum ve kuruluşlarda verilen konferanslar, seminerler ve eğitim etkinlikleri aracılığıyla dil bilincinin artırılmasına katkıda bulunulmakta Türkçe eğitimi, kültür aktarımı ve dil-kültür ilişkisi konularında toplumsal farkındalık oluşturulmaktadır. Bu etkinlikler, öğretim üyelerinin alan uzmanlıklarını toplumla paylaşma fırsatı sunmaktadır.

Programın fiziksel altyapısı da genel olarak eğitim amaçlarına uygun bir nitelik taşımaktadır. Sınıfların düzen ve donanım açısından öğrenmeye elverişli olması, öğrencilerin hem teorik hem uygulamalı yeterliklerini desteklemektedir.

Bölümün mezunlarla iletişimi sürdürme konusundaki çabaları da güçlü yönler arasında yer almaktadır. WhatsApp üzerinden oluşturulan mezunlar grubu, mezunların birbirleriyle ve öğretim elemanlarıyla bağlantıda kalmasını sağlamaktadır. Mezunlarla etkileşim ağı oluşturulması; kariyer planlama, mesleki deneyim paylaşımı ve akademik yönlendirme gibi konularda etkili bir iletişim ortamı sunmaktadır. Bu uygulama hem kurumsal aidiyeti güçlendirmekte hem de mezunlara ihtiyaç duydukları desteklerin zamanında sunulmasını mümkün kılmaktadır.

Öğrencilerin akademik gelişimlerinin yanı sıra kültürel ve sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla bölüm bünyesinde kurulan Türkçe Topluluğu tarafından düzenlenen etkinlikler, programın görünürlüğünü artırarak etki alanını genişletmektedir. Programdaki öğrencilerin yalnızca akademik yeterliklerini değil, aynı zamanda kültürel ve sanatsal birikimlerini de geliştirmek amacıyla bölüm bünyesinde kurulan Türkçe Topluluğu aracılığıyla zengin içerikli etkinlikler düzenlenmiştir.

Ayrıca Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında gerçekleştirilen sosyal sorumluluk projeleri, öğrencilerin toplumla bağ kurmasını ve öğretmenlik mesleğine yönelik farkındalık geliştirmesini sağlamaktadır. Bunun yanı sıra Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında çeşitli etkinlikler yaptırılmış ve ihtiyaç sahibi öğrencilere çevrim içi destek kurslarıyla Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere akran öğretimi desteği verilmiştir.

Engelli öğrencilere yönelik gerekli güvenlik ve konfor düzenlemelerinin yapılmış olması, programın kapsayıcı eğitim anlayışını desteklemektedir.

Sınav dönemlerinde engelli öğrencilerin kolay ulaşabileceği uygun derslikler tercih edilmekte ve öğrencilere özel gözetmen desteği sağlanmaktadır. Sınavlardan önceki haftalarda engelli öğrenciler ile diğer öğrenciler arasında akran öğretimi teşvik edilmektedir. Öğrencilerin görme engelli öğrencilerle not paylaşımı ve sesli okuma çalışmaları yapması gibi faaliyetlerle sınava hazırlık süreçleri desteklenmektedir. Öğrenciler bu uygulamalarla akran öğretime teşvik edilmekte, engelli öğrencilerin akademik sürece daha güçlü şekilde katılımı sağlanmakta ve aynı zamanda gönüllülük anlayışının yaygınlaşmasına katkıda bulunulmaktadır.

Son olarak program mezunlarının KPSS ve Akademiye Giriş Sınavı'nda yüksek başarı göstermesi, Türkçe Öğretmenliği Programının Türkiye geneli mezun öğrenci başarı sıralamasında ön sıralarda yer alması, programın güçlü yönlerini yansıtan niteliklerdir.

Danışmanlık sistemi kapsamında öğrencilere verilen desteklerin düzenli yürütülmesi de programın güçlü yönleri arasında yer almaktadır. Programımızdaki her sınıfın danışmanı dönem başı ve dönem sonunda öğrencileriyle toplantılar gerçekleştirmekte, dönem içinde çeşitli zamanlarda da hem bireysel hem grup olarak bilgi alışverişinde bulunmaktadır. Öğrencilere ders kayıt süreçlerinde, yatay geçiş vb. bilgi verilmesi konusunda, meslekî yol haritası hususlarında destek sağlanmaktadır. Bununla beraber Afyon Kocatepe Üniversitesi Vetis Veri Tabanı öğrencilere tanıtılarak araştırma yapma süreçlerine dair öğrencilerin seviyelerine göre bilgiler verilmiştir. Öğrencilerin üniversite e-posta adreslerini aktif olarak kullanmaları ve ödev, sunum, araştırma gibi çalışmalarında üniversite fiziksel kütüphanesinden ve çevrim içi veri tabanlarından yararlanmaları teşvik edilmektedir.

Türkçe Öğretmenliği Programının güçlü yönleri bulunmakla birlikte programın sürdürülebilirliğini ve niteliğini artırmak amacıyla geliştirmeye açık bazı yönleri de bulunmaktadır. Bu alanlar, programın kurumsal kapasitesini daha da güçlendirmek için iyileştirilebilir potansiyeller sunmaktadır. İlk olarak akademik kadroda bazı değişiklikler gündeme gelmiştir. Ana bilim dalı başkanının emekli olacak olması, iki öğretim üyesinin yurt dışı görevlendirmeleri nedeniyle bölümden ayrılması ve bir öğretim görevlisinin de yurt dışı görevi için hazırlık sürecinde bulunması, mevcut akademik kadronun sayısal olarak daralmasına neden olmuştur. On kişilik akademik personelden dört kişinin eksilmesi; ders yüklerinin dengeli şekilde yürütülmesi, danışmanlık faaliyetlerinin sürekliliği ve araştırma-geliştirme çalışmalarının yeterliliği açısından önemli aksamalara yol açacaktır.

Programda doçent unvanına sahip olup doçent kadrosuna geçiş süreci tamamlanamayan iki öğretim üyesinin bulunması da geliştirmeye açık bir durum olarak değerlendirilebilir. Benzer biçimde doktorasını tamamlamış bir araştırma görevlisinin doktor öğretim üyesi kadrosuna atanma sürecinin norm kadro sınırlılıkları nedeniyle ilerleyememesi, akademik yükselme ve atama süreçlerinde bir planlamaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Akademik kariyer süreçlerinin sağlıklı ve kesintisiz ilerleyebilmesi, hem bölüm için nitelikli insan kaynağının sürekliliğini sağlayacak hem de öğrencilerin akademik gelişimlerine katkıda bulunacaktır. Bu nedenle ilgili birimlerle koordineli bir kadro planlaması yapılması, programın uzun vadeli gelişimi açısından önem taşımaktadır.

Fiziksel altyapı da programın geliştirilmesi gereken alanlarından biridir. Akıllı tahta bulunan sınıf sayısının sınırlı olması, teknoloji destekli öğretim uygulamalarını etkili biçimde yürütmeyi güçleştirebilmektedir. Özellikle dil öğretimi alanında görsel-işitsel materyallerin, dijital kaynakların ve etkileşimli içeriklerin yaygın biçimde kullanıldığı günümüzde, teknolojik altyapının güçlendirildiği sınıfların artırılması öğrenci başarısını ve ders verimliliğini artıracaktır. Bunun yanı sıra öğretim elemanlarına tahsis edilen ofislerin sayısının yeterli olmaması ve mevcut ofislerin iki ya da daha çok personele tahsis edilmesi, zaman zaman çalışma koşullarını zorlamakta ve akademik verimliliği etkileyebilmektedir. Daha uygun ve sessiz çalışma alanlarının oluşturulması, araştırma üretkenliğini artıracığı gibi öğrenci danışmanlığı süreçlerini de olumlu yönde destekleyecektir.

Programda engelli öğrencilerin öğrenim görüyor olması, fakülte ve kampüs çevresindeki erişilebilirlik düzenlemelerinin güçlendirilmesini gerektirmektedir. Rampa düzenlemeleri, yönlendirme tabelalarının erişilebilir hâle getirilmesi, kılavuz çizgilerin oluşturulması ve kampüs içi fakülte-yurt güzergâhlarının iyileştirilmesi, engelli öğrencilerin eğitim ortamına tam katılımını destekleyecek önemli adımlardır. Bu alanda yapılacak iyileştirmeler, yalnızca erişilebilirlik açısından değil, kurumun kapsayıcı eğitim anlayışını güçlendirmesi bakımından da önem taşımaktadır.

Sonuç ve Değerlendirme

Türkçe Öğretmenliği Programı hem akademik kadrosunun niteliği hem de öğrencilerin mesleki, kültürel ve sosyal gelişimlerini destekleyen çeşitli uygulamalarıyla güçlü bir yapıya sahiptir. Öğretim elemanlarının farklı türlerde akademik çalışmalar üretmeleri, ulusal ile uluslararası alanda yayımlanan alan yazını yakından takip etmeleri, programın eğitim kalitesini doğrudan artırmaktadır. Öğretim üyelerinin bilimsel kongrelere katılım göstermesi, hakemlik ve editörlük görevleri üstlenmesi, alanla ilgili araştırma projelerinde yer alması ve ders içeriklerini güncel yaklaşımlarla zenginleştirilmesi, öğrencilerin çağdaş bir öğretim yaklaşımıyla yetişmesini sağlamaktadır. Bu durum, programın akademik niteliğini güçlendirmenin yanı sıra öğrencilerin eleştirel düşünme, araştırma ve uygulama becerilerini de geliştirmektedir.

Programın toplumsal ve kültürel katkıları da dikkat çekicidir. Öğretim elemanlarının çeşitli kurum ve kuruluşlarda düzenledikleri konferanslar, seminerler ve eğitim etkinlikleri aracılığıyla dil bilincinin artırılmasına ve toplumsal farkındalığın geliştirilmesine katkı sağlanmaktadır. Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında öğrencilerin yürüttüğü sosyal sorumluluk projeleri ve akran öğretimi çalışmaları, hem öğrencilerin mesleki farkındalıklarını artırmakta hem de ihtiyaç sahibi öğrencilere destek sunarak toplumsal duyarlılıklarını geliştirmektedir. Ayrıca engelli öğrencilerin eğitim süreçlerine tam katılımını destekleyen uygulamalar, programın kapsayıcı eğitim anlayışını güçlendirmektedir. Sınav dönemlerinde uygun dersliklerin düzenlenmesi, özel gözetmen desteğinin sağlanması ve sınav öncesi akran öğretiminin teşvik edilmesi, öğrencilerin akademik başarılarını artırırken gönüllülük ve dayanışma bilincini de pekiştirmektedir.

Öğrenci gelişimine yönelik danışmanlık sistemi, programın bir diğer güçlü yönüdür. Her sınıfın danışmanı dönem başında ve sonunda öğrencileriyle toplantılar yapmakta, dönem içinde de bireysel veya grup olarak bilgi alışverişini sürdürmektedir. Ders kayıt süreçleri, yatay geçiş olanakları, mesleki yol haritası gibi konularda sunulan destekler, öğrencilerin eğitim deneyimlerini güçlendirmektedir. Öğrencilerin araştırma yapabilme becerilerinin artırılması amacıyla kütüphane ve veri tabanı tanıtımları kullanımı teşvik edilmektedir. Mezunlarla sürdürülen iletişim, WhatsApp grupları aracılığıyla hem kurumsal aidiyeti güçlendirmekte hem de mezunların kariyer planlama ve mesleki deneyim paylaşımı yapmalarına olanak tanımaktadır.

Öte yandan, ana bilim dalında yukarıda belirtildiği gibi akademik personel sayısında daralma yaşanmıştır. Ayrıca bazı öğretim üyelerinin doçent kadrosuna geçiş sürecinin tamamlanamamış olması ve doktorasını tamamlamış araştırma görevlisinin kadro atamalarının ilerleyememesi, uzun vadeli akademik planlama ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bölümden ayrılacak öğretim üyelerinin verdiği dersleri sürdürmek üzere yeni öğretim üyelerinin temini ve konuya ilişkin gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir. Fiziksel altyapı ve teknolojik donanım da geliştirmeye açık alanlardandır.

Sonuç olarak Türkçe Öğretmenliği Programının akademik kadro planlaması, fiziksel altyapı ve teknolojik donanım açısından geliştirmeye açık yönleri olduğu söylenebilir. Bu alanlarda yapılacak iyileştirmeler programın kurumsal yapısını daha da güçlendirerek öğrencilere sunulan eğitimin niteliğini artıracaktır. Kadro planlaması, teknolojik donanım yatırımları, erişilebilirlik düzenlemeleri, mekânsal iyileştirme çalışmaları, programın kurumsal gelişimini destekleyen önemli unsurlardır. Bu düzenlemeler sayesinde hem akademik kadro hem de öğrenciler için daha güvenli, erişilebilir ve üretken bir öğrenme ve çalışma ortamı oluşturulabilir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programı Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

Sosyal Bilgiler Eğitimi Programı'nın değerlendirilmesinde, öğretim planında yer alan dersler temel alınarak programa özgü ölçütlerin büyük ölçüde sağlandığı görülmektedir. Derslerde yürütülen öğretim faaliyetlerinin hedeflediği bilgi, beceri ve yetkinliklerin ölçümünde ara sınavlar, dönem sonu sınavları, ödevler, projeler, sunumlar ve uygulama etkinlikleri gibi çeşitli somut ölçme yöntemleri kullanılmaktadır. Öğrencilerin dersler aracılığıyla kazandığı çok yönlü beceriler, sınıf içi performans görevleri, grup çalışmaları, mikro öğretim uygulamaları ve saha aktiviteleriyle desteklenmekte; bu aktiviteler sorumlu öğretim elemanları tarafından bağımsız ya da sınav süreçleri içerisinde değerlendirilmektedir. Bunun yanında öğrenciler düzenli aralıklarla sektör temsilcileriyle buluşturularak istihdam, kariyer planlama ve meslekî gelişim konularında farkındalık kazandırılmaktadır. Bölüm öğretim elemanlarının ulusal ve uluslararası kongrelere düzenli katıldıkları görülmekte, bu etkinliklerden elde edilen akademik kazanımlar ders içeriklerine aktarılmakta, böylece öğrencilerin güncel bilgi ve araştırma sonuçlarına erişimi mümkün olmaktadır.

Programın güçlü yönleri arasında ders içeriklerinin güncel gelişmelerle uyumlu şekilde düzenli olarak yenilenmesi, öğrenci merkezli pedagojilerin (işbirlikli öğrenme, proje tabanlı öğrenme, vaka analizi vb.) yaygın biçimde kullanılması, dijital öğrenme araçlarının derslere entegrasyonunda sağlanan ilerlemeler ve çok boyutlu ölçme-değerlendirme uygulamalarının giderek çeşitlenmesi yer almaktadır. Öğretim elemanlarının akademik üretkenliği, paydaş kurumlarla yapılan iş birlikleri, okul dışı öğrenme fırsatlarının artırılması, dijital kütüphane olanakları programın güçlü yanlarını destekleyen diğer unsurlardır.

Bununla birlikte, programın geliştirilmesi gereken yönleri de mevcuttur. Özellikle alan temelli dersliklerin (coğrafya teknolojileri sınıfı, materyal geliştirme atölyesi, tarih ve kültür atölyeleri) sayısının artırılması; drama, oyun ve fiziki etkinlikler için daha geniş ve donanımlı salonların oluşturulması; kütüphanenin hem basılı hem dijital kaynak açısından zenginleştirilmesi önemli ihtiyaçlar arasındadır. Teknolojik altyapıya yönelik olarak akıllı tahta, etkileşimli panel, tablet, yazılım lisansları ve mikro öğretim kayıt sistemlerinin güncellenmesi, coğrafi bilgi sistemleri (CBS) ve dijital harita yazılımlarına erişimin artırılması gerekmektedir. Uygulama okulu kurulması, okul dışı öğrenme etkinlikleri için üniversiteye ait ulaşım servislerinin daha düzenli ve erişilebilir hâle getirilmesi ve yıllık saha gezisi planlamalarının program bazında standartlaştırılması diğer önemli geliştirme alanlarındandır. Öğrencilerin sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetlere katılımını teşvik edecek yeni mekanizmaların oluşturulması ve gerçekleştirilen çalışmaların fakülte içinde ve dışında daha görünür kılınması programın gelişim hedefleri arasında yer almaktadır. Ayrıca YÖKAK kalite güvence standartlarına uyum kapsamında mezun geri bildirimlerinin düzenli olarak toplanması, program çıktılarına ilişkin yıllık izleme raporlarının hazırlanması ve sürekli iyileştirme döngüsünün tamamıyla işletilmesi önem taşımaktadır. Son olarak, uluslararasılaşma çalışmalarının güçlendirilmesi, Erasmus ve diğer değişim programları kapsamında öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliğinin artırılması, bazı derslerin uluslararası iş birlikleri ile dijital ortamda sunulması ve yabancı dil desteklerinin genişletilmesi programın küresel ölçekte rekabet gücünü artıracaktır.

Bu çerçevede, Sosyal Bilgiler Eğitimi Programı çağdaş eğitim gereksinimlerine büyük ölçüde uyum sağlayan güçlü yönlerle sahip olmakla birlikte, fiziksel altyapı, teknoloji, uygulama imkânları ve uluslararasılaşma alanlarında yapılacak iyileştirmelerle daha nitelikli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşabilecektir.

Sonuç ve Değerlendirme

Fakültemiz Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı için hazırlanan Öz Değerlendirme ve Akran Değerlendirme Raporu doğrultusunda; organizasyon yapısı ile karar alma süreçlerinin, rektörlük–fakülte–bölüm ve alt birimler arasındaki işleyişi kapsayacak şekilde, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarının desteklenmesini sağlayacak biçimde düzenlenmesinin hedeflendiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'na ilişkin süreçlerin açıklanmasında yeterli bilginin sunulduğu değerlendirilmiştir.

Program öğretim planının, ders içeriklerinin ve uygulamaların, ölçme ve değerlendirme yöntemleri aracılığıyla programa özgü ölçütleri nasıl karşıladığının ortaya konulması amaçlanmıştır. Programa özgü ölçütlerin ilgili akreditasyon kuruluşlarının lisans programları değerlendirme ölçütleri temel alınarak belirlenebileceği ve çalışmaların bu çerçevede yürütülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, programa özgü ölçütlere ilişkin yapılan açıklamalar yeterli bulunmuş; öz değerlendirme raporunda sunulan bilgilerin kapsam ve içerik bakımından yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.

Özel Eğitim Öğretmenliği Programı Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

Fakültemiz Özel Eğitim Bölümü Öz Değerlendirme Raporu'na göre;

Güçlü yönler:

Eğitim Fakültesi'ne kayıt yaptıran öğrenciler, eğitim-öğretimin başladığı ilk hafta içinde düzenlenen Akademik Oryantasyon programı kapsamında üniversiteyi, fakülteyi ve kendi bölümlerini tanıtan bilgilendirmeler almaktadır. 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Özel Eğitim Bölümü öğrencilerine sunulan akademik danışmanlık hizmetleri, dört öğretim üyesi ve bir araştırma görevlisi tarafından yürütülmektedir. Bölümün imkânlarını geliştirme hedefi doğrultusunda Otizm Spektrum Bozukluğu Anabilim Dalı da açılmıştır.

Öğrencilerin akademik başarıları; sınavlar, ödevler, sunumlar ve projeler gibi çeşitli ölçme araçlarıyla, akademik takvimde belirtilen süreler içinde değerlendirilmektedir. Her dersin hangi ölçme yöntemlerini kullanacağı ve bu yöntemlerin başarı puanına katkı oranları, ilgili öğretim elemanı tarafından yarıyıl başında belirlenir. Özel Eğitim Bölümü öğrencileri, Afyon Kocatepe Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği çerçevesinde teorik ve uygulamalı derslerde ara sınav ve final sınavlarına girerler. Bunlara ek olarak devam durumları, ders içi katılımları ve performansları da değerlendirmeye dâhil edilir.

Öğrencilerin beklentilerinin eğitim süreçlerine yansıtılması amacıyla her dönem düzenli toplantılar yapılmaktadır. Bölümde eğitim-öğretim kalitesini artırmak ve tespit edilen sorunları çözmek için sürekli iyileştirme çalışmaları yürütülmekte; bu kapsamda bölüm kurulu toplantıları gerçekleştirilmektedir. Bölümde görev yapan veya görevlendirme ile ders veren öğretim elemanları her yarıyıl düzenlenen toplantılarda bir araya gelerek derslere yönelik genel değerlendirmeler yapmakta, öğrenci geri bildirimleri ile fakülte ve bölüm yönetiminden gelen öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeleri planlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin mesleki yeterliliklerini ve sosyal ilişkilerini güçlendirmek amacıyla çeşitli akademik ve sosyal etkinlikler düzenlenmektedir.

Öğretim elemanlarına sağlanan destekler, hem bilimsel araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi hem de derslerin etkili bir şekilde verilmesi açısından ihtiyaçları karşılayacak niteliktedir. Engelli bireylerin kütüphane olanaklarından rahatça yararlanabilmeleri için kütüphane girişinde engelli giriş yolları, anonslu asansör ve bina içindeki her katta engelli tuvaletleri bulunmaktadır. Afyon Kocatepe Üniversitesi, engellilere yönelik yürüttüğü çalışmalar sonucunda "Engelsiz Üniversite" Belgesini almıştır. Bu doğrultuda fakülte ve üniversite genelinde engelliler için kapsamlı düzenlemeler yapılmıştır.

Geliştirilmeye Açık Yönler:

Bölümümüzde henüz yurt dışı öğrenci hareketliliği kapsamında yurt dışına giden öğrenci bulunmamaktadır. Öğretim elemanı sayısı nicelik açısından artırılabilir.

Fakültemiz Özel Eğitim Bölümü Akran Değerlendirme Raporu'na Göre:

Güçlü Yönler:

Mevcut kanıtlar yeterli düzeydedir.

Öz değerlendirme raporunda programa kabul edilen öğrencilerle ilgili bilgilere yer verilmesi güçlü bir yön olarak öne çıkmaktadır.

Raporda yatay ve dikey geçişler ile öğrenci değişim uygulamalarına ilişkin yönetmelik maddeleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Programa yeni başlayan öğrencilere verilen oryantasyon hizmeti programın güçlü

yanlarındandır.

Öğrencilere çift danışmanlık hizmeti sunulması, programın bir diğer güçlü yönüdür.

Programın öğretim amaçları, Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Sistemi içerisinde yer almakta ve ölçme-değerlendirme sistemi raporda ayrıntılı biçimde açıklanmaktadır. Ders izlenceleri detaylı olarak sunulmuş olup, ders içeriklerinin Bologna Sistemi'ne yüklenmesi programın güçlü yönlerinden biridir.

Sonuç ve Değerlendirme

Sonuç olarak, Afyon Kocatepe Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü, öğrencilerine nitelikli bir eğitim ve kapsamlı bir akademik destek sunmayı hedefleyen güçlü bir yapıya sahiptir. Bölüm, öğretim elemanlarına sağladığı bilimsel ve pedagojik destekler sayesinde, hem araştırma faaliyetlerinin etkin yürütülmesini hem de derslerin planlı ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır. Öğrencilerin akademik başarıları, sınavlar, ödevler, sunumlar ve projeler gibi farklı ölçme araçları kullanılarak, akademik takvimde belirlenen süreler dâhilinde titizlikle değerlendirilmektedir. Her dersin ölçme ve değerlendirme araçlarının yanı sıra ağırlıklarının yarıyıl başında belirlenmesi, öğrencilerin performanslarını şeffaf ve sistematik bir biçimde takip edebilmesini sağlamaktadır. Bu yapı, öğrencilerin derslerdeki başarılarını artırmak ve öğrenme süreçlerini daha bilinçli şekilde yönetmek açısından önemli bir avantaj sunmaktadır.

Özel Eğitim Bölümü, öğrencilerin akademik sürece uyumunu kolaylaştırmak ve bireysel gelişimlerini desteklemek amacıyla çeşitli uygulamalar da yürütmektedir. Bu kapsamda program başında düzenlenen oryantasyon etkinlikleri, öğrencilerin üniversite ve bölüm yaşamına adapte olmalarını kolaylaştırmakta, dersler ve bölümün işleyişi hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktadır. Ayrıca, öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerini destekleyen çift danışmanlık sistemi, her öğrencinin ihtiyaçlarına uygun rehberlik almasını mümkün kılmakta ve eğitim sürecinde karşılaşılabilecek sorunlara erken müdahale imkânı sunmaktadır. Öğrencilerle düzenli periyodik toplantılar yapılması ve geri bildirim mekanizmalarının işletilmesi, programın sürekli iyileştirme anlayışını desteklemekte ve öğrencilerin beklentilerinin eğitim-öğretim süreçlerine yansıtılmasına olanak tanımaktadır.

Bölüm, engelli bireyler için sağladığı fiziki düzenlemeler ve erişilebilirlik hizmetleri ile de dikkat çekmektedir. Kütüphane girişinde engelli erişim yolları, anonslu asansörler ve bina içerisinde her katta engelli tuvaletleri gibi düzenlemeler, öğrencilerin kütüphane ve akademik kaynaklardan rahatça yararlanmasını sağlamaktadır. Bu çalışmalar, Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin "Engelsiz Üniversite" belgesini almasıyla taçlandırılmış ve fakülte ile üniversite genelinde engelliler için geniş çaplı düzenlemeler yapılmıştır. Bu uygulamalar, bölümün kapsayıcı yaklaşımını ve sosyal sorumluluk bilincini göstermesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bununla birlikte, bölümün geliştirilmesi gereken yönleri de bulunmaktadır. Henüz yurt dışı öğrenci hareketliliği kapsamında yurt dışına gönderilen öğrenci sayısı sınırlıdır; bu alandaki fırsatların artırılması, öğrencilerin uluslararası deneyim kazanmalarını sağlayacaktır. Öğretim elemanı sayısının artırılması, bölümün eğitim kalitesini daha da yükseltecektir.

Genel olarak, Özel Eğitim Bölümü, güçlü akademik kadrosu, kapsamlı eğitim ve danışmanlık uygulamaları, erişilebilir altyapısı ve sürekli iyileştirme anlayışı ile eğitim kalitesini artırmaya yönelik önemli bir temel oluşturmakta; öğrencilerin hem mesleki hem de kişisel gelişimlerini destekleyen bir ortam sunmaktadır. Bu bağlamda, mevcut güçlü yönlerin korunması ve geliştirilmesi gereken alanlara yönelik çalışmaların sürdürülmesi, bölümün eğitim-öğretim kalitesini daha da ileriye taşıyacak ve öğrencilerin mezuniyet sonrası kariyerlerinde başarılı olmalarını destekleyecektir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı

Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

Bu rapor, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (PDR) Programına ilişkin 2025 yılı öz değerlendirme raporu ile 2023 Akran Değerlendirme Raporu birlikte dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (PDR) Programının en güçlü yönü, programın eğitim amaçlarının psikolojik danışmanlık alanına özgü temel yeterlikleri kapsamı ve bu amaçların öğrencilerin kariyer hedefleri ile mesleki beklentileriyle uyumlu olmasıdır. Program eğitim amaçlarının Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Eğitim Fakültesi'nin misyon ve vizyonu ile ilişkilendirilmiş olması ve bu ilişkiyi gösteren kanıtların öz ve akran değerlendirme raporlarında açıkça ortaya konması programın önemli bir güçlü yönü olarak öne çıkmaktadır.

Program öğretim amaçlarına hem Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Sistemi üzerinden hem de bölüm tanıtım sayfasından kolaylıkla ulaşılabilmesi, şeffaflık ve erişilebilirlik açısından bir diğer güçlü yönü oluşturmaktadır. Program eğitim amaçlarının ve program çıktılarının bu sistemler üzerinden düzenli olarak güncellenmesi ve her dönem başında Bologna Bilgi Paketinin gözden geçirilmesi, programın çağdaş, şeffaf ve hesap verebilir bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Programda yer alan seçmeli derslerin sayısının ve niteliğinin görece geniş olması, öğrencilerin ilgi ve gereksinim alanlarına yönelik esneklik sunmakta ve programın zenginliğine katkıda bulunmaktadır.

Program, çeşitliliğe önem veren iç ve dış paydaş görüşleri temel alınarak yapılandırılmıştır. İç paydaşlar; Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğü, Eğitim Fakültesi Dekanlığı, Eğitim Bilimleri Bölümü öğretim elemanları, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı öğretim elemanları, PDR programı öğrencileri, öğrenci temsilcisi ve Eğitim Fakültesi idari birimlerinden oluşmaktadır. Dış paydaşlar ise MEB ve ilgili yasal kuruluşlar, YÖK ve ÖSYM, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği, Afyonkarahisar RAM, diğer üniversitelerin PDR bölümleri ve PDR mezunlarının görev yaptığı kurum ve sektörlerdir. İç ve dış paydaşların görüşlerinin alınması, program amaç ve çıktılarının belirlenmesinde sistematik biçimde kullanılması ve bu sürecin kanıtlarla desteklenmesi, akran değerlendirme tarafından da güçlü yön olarak vurgulanmıştır.

Program çıktılarının Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Bilimleri Alan Yeterlilikleri ile ilgili akreditasyon kuruluşlarının (özellikle EPDAD ölçütleri) çıktılara uygun biçimde güncellenmiş olması; program amaç-çıkıtı-ders içerikleri arasındaki hiyerarşik uyumun tablolarla gösterilmesi ve bu çıktılara ulaşma düzeyini izlemek üzere ölçme-değerlendirme süreçlerinin tanımlanmış olması, hem öz değerlendirme hem de akran değerlendirme kapsamında programın bilimsel ve yapısal gücünü destekleyen bir diğer önemli unsurdur. Ancak program henüz mezun vermemiştir. Dolayısıyla program öğrenme çıktılarının mesleki alandaki yansımalarının ve etkililiğinin doğrudan izlenebilmesi mümkün olmamıştır. Bu durum, mezuniyet sonrası izleme ve geri bildirim süreçlerinin kurulması gereken bir gelişime olarak görülmektedir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda 2025 yılı itibarıyla 1 profesör, 1 doçent, 4 doktor öğretim üyesi ve 1 araştırma görevlisi bulunmakta olup, bu sayı YÖK'ün asgari program açma ölçütü olan üç öğretim üyesinin üzerinde olması bakımından güçlü bir unsurdur. Öğretim üyelerinin akademik birikimi, alan deneyimi ve yayın niteliği programın bilimsel düzeyini desteklemektedir. Akademik kadroya ek olarak teknik ve idari personelin niteliksel açıdan yeterli olduğu ve idari personele sağlanan bütçe olanaklarının iyi düzeyde bulunduğu gözlenmektedir. Bu yapı, program faaliyetlerinin düzenli yürütülmesi açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Akran değerlendirme raporu, öğretim üyelerinin nitelik

düzeyini yeterli bulmakla birlikte, uzmanlık alanlarına göre çeşitlendirmenin ilerleyen yıllarda öğrencilerin daha geniş yelpazede uzmanlardan ders almasına katkı sunacağını vurgulamıştır.

Akademik kadroya ek olarak teknik ve idari personelin sayısal ve niteliksel açıdan program gereksinimlerini karşılar düzeyde olması; idari personelin hizmet içi eğitimlerle desteklenmesi ve fakülte kapsamında yürütülen idari süreçlerin düzenli işlemesi, program faaliyetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Üniversitenin Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) ve TÜBİTAK destekleri aracılığıyla öğretim elemanlarının bilimsel projelerinin desteklenmesi önemli bir güçlü yön olmakla birlikte, akran değerlendirme raporunun da belirttiği gibi desteklenen proje sayısının artırılması geliştirilmesi gereken alanlardan biridir.

Öğrenci başarılarının; ara sınavlar, yarıyıl sonu sınavları, ödevler-projeler, sunumlar ve uygulama sınavları aracılığıyla ölçülmesi; bu süreçlerde Afyon Kocatepe Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin esas alınması; ders izlencesi ve sınav örneklerinin kanıt olarak sunulması; sınav kuralları, akademik dürüstlük ilkeleri, intihal ve kopya ile ilgili yaptırımlar ile sınav notlarına itiraz süreçlerinin öğrencilere açık biçimde duyurulması, ölçme-değerlendirme sürecinin şeffaflığını ve güvenilirliğini artıran güçlü yönler olarak hem öz hem akran değerlendirmede teyit edilmiştir.

Programın yürütüldüğü eğitim fakültesi binasında, PDR Programı öğrencilerinin kullanabildiği 56 öğrenci kapasiteli derslikler, bilişim teknolojileri dersleri için bilgisayar laboratuvarları ve teori ağırlıklı dersler için yeterli kapasitede derslikler bulunmaktadır. Fakülte'deki her katta öğrencilerin ders çalışabilecekleri çalışma alanlarının yer alması da öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerine olumlu katkı sağlayan güçlü bir yön olarak değerlendirilmektedir.

Programın güçlü yönlerinden biri de öğrencilerin programa uyumunu ve aidiyet duygusunu destekleyen uygulamalardır. Programa yeni başlayan öğrencilere yönelik olarak programın yapısı, dersler, olanaklar ve beklentiler hakkında ayrıntılı bilgi verilen ve öğrencilerin görüş ve önerilerinin alındığı bir oryantasyon programının uygulanması, programı işlevsel ve öğrenci merkezli kılmaktadır.

Bunlarla birlikte, programın geliştirilmesi gereken yönleri de bulunmaktadır. Öncelikle Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programının, alanın doğası gereği yoğun uygulama gerektiren bir anabilim dalı olması nedeniyle, “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması” ve “Grupla Psikolojik Danışma Uygulaması” gibi temel uygulama dersleri için fakülte bünyesinde bireysel ve grupla psikolojik danışma odalarının bulunmaması önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Benzer şekilde, müzik ve sanat atölyeleri, drama atölyesi ve grup çalışması yapılabilecek esnek sınıf düzenleri gibi uygulama alanlarının oluşturulmasına ihtiyaç devam etmektedir. Bu fiziksel eksikliklerin giderilmesi, programın uygulama boyutunun güçlendirilmesi açısından öncelikli geliştirme alanı olarak görülmektedir.

Alanda uygulamaya olanak veren derslerin büyük ölçüde yalnızca okullarda yürütülmesi, öğrencilerin farklı kurumsal ortamlarda (adliye, emniyet, sosyal hizmet kurumları, çocuk esirgeme kurumları vb.) deneyim kazanmasını sınırlamaktadır. Uygulama alanlarının çeşitlendirilmesi, öğrencilerin farklı psikososyal bağlam ve risk gruplarıyla çalışma deneyimlerini artıracak; böylece mesleki yeterliklerin gelişimine önemli katkı sağlayacaktır. Bu durum, hem öz değerlendirme hem de akran değerlendirme bulguları ışığında programın geliştirilmesi gereken yönlerinden biri olarak raporlanmıştır.

Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmesi, niteliğin korunması ve artırılması açısından kritik önemdedir. Yeni kurulan bir program olması dolayısıyla program içeriği güncel olmakla birlikte; akran değerlendirme

raporunda program eğitim amaçlarının ve çıktılarının güncellenmesine ilişkin yazılı bir planın henüz oluşturulmamış olması önemli bir eksiklik olarak belirtilmiştir. Bu doğrultuda, her eğitim-öğretim yılı sonunda iç ve dış paydaşlardan memnuniyet anketleri, öğrenci temsilcisi geri bildirimleri, ders değerlendirme formları ve bölüm öğretim elemanlarının görüşleri gibi farklı yöntemlerle veri toplanması; bu verilerin kalite komisyonunda değerlendirilmesi ve bölüm genel kurullarında karara bağlanarak Fakülte Dekanlığına öneri olarak sunulması yönünde sistematik bir planlama sürecinin anabilim dalı kurulu toplantılarında somutlaştırılması, önceki raporlarda ifade edilen “yazılı güncelleme planı eksikliği”nin giderilmesi açısından önemli bir geliştirme alanı olarak tanımlanmaktadır.

Öğrenci hareketliliği açısından bakıldığında, program bünyesinde henüz yurt dışı kurumlarla yapılmış bir ERASMUS anlaşmasının bulunmaması ve ERASMUS/Farabi gibi öğrenci değişim programlarından yararlanan öğrenci olmaması, uluslararasılaşma ve kültürlerarası deneyim açısından önemli bir eksiklik olarak raporlanmıştır. Bu nedenle, ERASMUS ve benzeri değişim programları kapsamında anlaşmalar yapılması, ilgili komisyonlarda görev alacak öğretim elemanlarının belirlenmesi ve başvuru süreçlerinin başlatılması, programın orta vadeli hedefleri arasında öncelikli geliştirme alanı olarak görülmektedir.

Akran değerlendirme raporunda, öğrencilerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla yürütülen etkinliklerin bir kısmının sosyal faaliyetler ağırlıklı olduğuna ve akademik nitelikli etkinliklerin (bilimsel toplantılar, atölyeler, seminerler, araştırma projeleri vb.) daha da artırılabilmesine dikkat çekilmektedir. Bu doğrultuda, Türk PDR Derneği ve diğer mesleki kuruluşlarla iş birliği içinde panel, konferans, çalıştay, küçük sertifika programları ve uygulama temelli atölyelerin sayısının artırılması, öğrencilerin mesleki kimlik gelişimlerine katkı sağlayacak önemli bir geliştirme alanı olarak öne çıkmaktadır.

Fakülte bünyesinde henüz öğrencilerin bireysel ve grupla psikolojik danışma hizmeti alabileceği kurumsal bir Psikolojik Danışma ve Rehberlik Biriminin bulunmaması, hem Eğitim Fakültesi öğrencilerinin iyi oluşunun desteklenmesi hem de PDR öğrencilerinin süpervizyon altında uygulama yapabilecekleri doğal bir öğrenme ortamı açısından önemli bir eksikliktir. Bu birimin kurulması, programın uygulama boyutunu güçlendirecek ve öğrencilerin psikososyal destek olanaklarını artıracaktır.

Öğretim elemanı sayısı YÖK ölçütlerinin üzerinde olmakla birlikte, akran değerlendirme raporunda da belirtildiği gibi, uzmanlık alanlarının çeşitlendirilmesi ve ulusal/uluslararası projelere katılımın artırılması, programın uzun vadeli akademik kapasitesini güçlendirmeye yönelik geliştirme alanları olarak tanımlanmaktadır.

Son olarak, PDR programı öğrencilerine fakülte bünyesindeki diğer bölümlerle yan dal ve çift anadal olanaklarının tanımlanması, öğrencilerin disiplinlerarası bakış açısını güçlendirecek ve istihdam olanaklarını çeşitlendirecektir. Bu bağlamda yan dal ve çift anadal müfredatlarının oluşturulması yönündeki gereksinim, önceki yıllarda olduğu gibi 2025 yılında da geliştirilmeye açık bir yön olarak önemini korumaktadır.

Sonuç ve Değerlendirme

Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü çatısı altında yer alan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı, görelî olarak yeni bir program olmasına karşın; güçlü akademik kadrosu, güncel ve zengin ders içerikleri, paydaş odaklı yaklaşımı ve ölçme-değerlendirme süreçlerindeki şeffaflığı ile hem öz değerlendirme hem de akran değerlendirme raporlarında öne çıkan bir yapıya sahiptir. Programın eğitim amaçlarının psikolojik danışmanlık alanının temel yeterlikleriyle uyumlu biçimde yapılandırılmış olması, bu amaçların Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Eğitim Fakültesi misyon ve vizyonu ile ilişkilendirilmiş olması ve Bologna Bilgi Sistemi ile bölüm tanıtım sayfasından erişilebilir olması, programın çağdaş, şeffaf ve hesap verebilir bir yapıda olduğunu göstermektedir.

Öğrenci kabul koşullarının, yatay-dikey geçiş, çift anadal, yan dal ve kredi transferi politikalarının ilgili yönetmelikler doğrultusunda ayrıntılı şekilde tanımlanmış olması; yabancı uyruklu öğrencilerin kayıt işlemlerine ilişkin açıklayıcı bilgilerin yer alması ve mezuniyet koşullarının netleştirilmiş olması, akran değerlendirme tarafından da yeterli bulunmuştur. Bununla birlikte, program henüz mezun vermediği için mezun izleme sistemlerinin ve mesleki yaşama yansımalarının değerlendirilmesine yönelik göstergelerin orta vadede geliştirilmesi beklenmektedir.

Gerek öğretim elemanlarının sayısı ve nitelikleri, gerekse Eğitim Bilimleri Bölümü bünyesindeki zengin akademik kadrodan alınan destek, programın kuramsal ve uygulamalı derslerini nitelikli biçimde yürütebilmesini sağlayan önemli bir avantajdır. Akademik, teknik ve idari personelin yeterliliği; fiziksel olarak sağlanan derslikler, bilgisayar laboratuvarları, çalışma alanları, güçlü kütüphane imkânları, dijital öğrenme sistemleri (ALMS, Perculus Plus) ve engelsiz üniversite olanakları ile birleştiğinde, programın temel altyapısının güçlü olduğunu ortaya koymaktadır.

Programa yeni başlayan öğrenciler için yürütülen oryantasyon uygulamaları ve öğrencilere sunulan çift danışmanlık sistemi, öğrencilerin akademik ve kişisel uyum süreçlerini desteklemekte; ölçme-değerlendirme süreçlerinin şeffaf biçimde yürütülmesi, ders izlenceleri ve sınav örnekleriyle belgelendirilmesi, hem öz değerlendirme hem de akran değerlendirme raporlarında programın güçlü yanlarını pekiştirmektedir.

Diğer yandan, programın özellikle uygulama boyutunda güçlendirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır. “Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması” ve “Grupla Psikolojik Danışma Uygulaması” gibi temel uygulama dersleri için gerekli psikolojik danışma odalarının, sanat/müzik/drama atölyelerinin ve esnek sınıf düzenlerine sahip uygulama alanlarının henüz istenen düzeyde olmaması, öncelikli olarak ele alınması gereken fiziksel eksikliklerdir. Fakülte bünyesinde kurulması planlanan Psikolojik Danışma ve Rehberlik Biriminin hayata geçirilmesi, hem öğrencilerin iyi oluşuna doğrudan katkı sağlayacak hem de PDR öğrencileri için süpervizyon destekli uygulama ortamı oluşturacaktır.

Programın iç ve dış paydaş görüşlerine dayalı olarak düzenli aralıklarla güncellenmesine yönelik hedefler, 2025 yılı öz değerlendirme ve 2023 Akran Değerlendirme bulguları ışığında daha somut bir çerçeveye kazanmıştır. Program eğitim amaç ve çıktılarının güncellenmesine ilişkin yazılı bir planın oluşturulması, eğitim yönetim komisyonunun yapılandırılması ve Eğitim Yönetimi ve Planlaması Anabilim Dalı ile koordinasyonun güçlendirilmesi, akran değerlendirme raporunda vurgulanan geliştirme alanlarını oluşturmaktadır. İç ve dış paydaşlardan sistematik veri toplanması, bu verilerin kalite komisyonunda değerlendirilmesi ve bölüm kurullarında karara bağlanarak program iyileştirmelerine yansıtılması yönündeki planların anabilim dalı kurulu toplantılarında yapılandırılmaya başlanması, önceki dönemde tespit edilen “yazılı plan eksikliği”nin giderilmesi yolunda önemli bir fırsat sunmaktadır.

Öğrenci hareketliliği, uluslararasılaşma ve uygulama alanlarının çeşitlendirilmesi konuları, programın önümüzdeki dönemde odaklanması gereken stratejik geliştirme alanları olarak öne çıkmaktadır. ERASMUS ve benzeri değişim programları kapsamında henüz anlaşma yapılmamış olması ve bu programlardan yararlanan öğrencinin bulunmaması, akran değerlendirme raporunda açık bir sınırlılık olarak ifade edilmiştir.

Farklı kurumlarla iş birliği içinde uygulama olanaklarının artırılması, öğrencilerin farklı bağlamlarda deneyim kazanmalarına olanak verecek protokollerin geliştirilmesi ve ulusal/uluslararası düzeyde öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliğinin teşvik edilmesi, programın niteliğini ve çekiciliğini artıracaktır.

Sonuç olarak, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, yeni kurulmuş bir program olmasına bağlı bazı yapısal ve uygulamaya dönük eksiklikler barındırmakla birlikte; güçlü akademik kadrosu, güncel program yapısı, paydaş temelli yaklaşımı, kurumsal destek olanakları ve iyileştirme isteği ile önemli bir potansiyele sahiptir. 2025 yılı öz değerlendirme sonuçları ve 2023 Akran Değerlendirme Raporu doğrultusunda belirlenen gelişime açık yönler için önümüzdeki dönemden itibaren ivedilikle adımlar atılması, gerekli planların yapılması ve somut çalışmaların başlatılması kararlaştırılmıştır. Bu doğrultuda, programın güçlü yanlarının desteklenmesi ve geliştirilmeye açık alanlarda somut iyileştirmelerin hayata geçirilmesi ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programının hem öğrenciler hem de toplum için daha donanımlı, nitelikli ve çağdaş bir eğitim programı niteliği kazanacağı öngörülmektedir.

İngilizce Öğretmenliği Programı Güçlü ve Geliştirmeye Açık Yönler

İngilizce Öğretmenliği Programı'nın 2023 yılı Akran Değerlendirmesi ve 2025 yılı Öz Değerlendirme raporları karşılaştırmalı olarak analiz edildiğinde, programın kuruluş aşamasını başarıyla tamamladığı ve kurumsallaşma yolunda önemli bir ivme kazandığı görülmektedir. Aşağıda, programın mevcut durumu, geçmiş geri bildirimlere verdiği yanıtlar ve geleceğe yönelik stratejik hedefleri doğrultusunda güçlü ve gelişmeye açık yönleri detaylandırılmıştır.

Güçlü Yönler Programın en belirgin güçlü yönü, 2023 raporunda "gelişime açık alan" olarak belirtilen akademik kadro yetersizliğinin 2025 yılı itibarıyla stratejik bir hamleyle çözüme kavuşturulmuş olmasıdır. 2023 yılında sınırlı sayıda öğretim elemanı ile yürütülen program, 2025 yılına gelindiğinde bünyesine kattığı Dr. Öğretim Üyesi ve Doçent atamalarıyla hem nicelik hem de nitelik açısından güçlenmiştir. Bu hamle, sadece lisans eğitiminin kalitesini artırmakla kalmamış, aynı zamanda yüksek lisans programı açabilmek için gerekli asgari kadro şartlarının sağlanmasıyla programın akademik vizyonunu bir üst seviyeye taşımıştır.

Bir diğer güçlü yön, uluslararasılaşma stratejisindeki olağanüstü performanstır. Program, 2022 yılında sadece 5 öğrenci hareketliliği sağlarken, 2024 yılında bu sayıyı 21'e çıkararak %300'ün üzerinde bir artış yakalamıştır. Anlaşmalı üniversite sayısının 14'ten 33'e (26 Avrupa, 7 Avrupa dışı) yükseltilmesi ve Erasmus+ KA131 kapsamındaki yetkinlik, programın dış paydaş ilişkilerinin ve küresel görünürlüğünün en somut kanıtıdır.

Müfredat geliştirme süreçlerinde paydaş katılımının ve çağın gereksinimlerine uyumun ön planda tutulması da programın dinamik yapısını ortaya koymaktadır. YÖK'ün önerisiyle Yapay Zeka dersinin müfredata eklenmesi ve öğrenci talepleri doğrultusunda Güzel Sanatlar Fakültesi iş birliğiyle fotoğrafçılık dersinin açılması, programın esnek, öğrenci merkezli ve disiplinlerarası çalışmaya açık olduğunu göstermektedir. Ayrıca kütüphane ve teknolojik altyapının (Grammarly, Turnitin vb.) eğitim amaçlarını destekler nitelikte olması, 2023 yılından bu yana korunan bir standarttır.

Geliştirmeye Açık Yönler Programın kalite güvence sistemini "Pukö" (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al) döngüsüne tam olarak oturtabilmesi için ölçme ve değerlendirme süreçlerinde daha sistematik verilere ihtiyaç duyulmaktadır. 2023 raporunda belirtilen "eğitim yöntemlerinin çıktıları garanti etmesi" hususu, 2025 raporunda da "öğrenci girdileri ve program çıktılarının izlenmesi" başlığıyla bir ihtiyaç olarak teyit edilmiştir. Öğrencilerin programa giriş seviyeleri ile mezuniyet kazanımları arasındaki farkı somut verilerle (seviye tespit sınavları, portfolyolar) ortaya koyacak bir izleme mekanizmasının eksikliği hissedilmektedir.

Bir diğer gelişime açık alan, akademik danışmanlık ve kariyer planlama süreçleridir. Danışmanlığın sadece ders kaydı onayı seviyesinden çıkarılıp, öğrencinin akademik ve kariyer gelişimini (özellikle YDS gibi merkezi sınavlara hazırlık) kapsayacak bütüncül bir rehberlik hizmetine dönüştürülmesi gerekmektedir. 2023 raporunda önerilen kariyer konuşmaları ve mezuniyet sonrası bilgilendirmelerin, 2025 hedefleri arasında YDS destek mekanizması olarak somutlaşması olumludur ancak bu sürecin henüz tam olarak yapılandırılmadığı anlaşılmaktadır. Son olarak, kalite süreçlerine dair kanıtların dijital ortamda kronolojik ve sistematik arşivlenmesi (dijital hafıza oluşturma) konusunda altyapı güçlendirilmelidir.

Sonuç ve Değerlendirme

İngilizce Öğretmenliği Programı'na ait 2023 ve 2025 yılı değerlendirme raporları incelendiğinde, programın "kuruluş ve yapılanma" evresinden "gelişme ve derinleşme" evresine başarıyla geçtiği sonucuna varılmıştır. Programın, 2021-2022 yılında öğrenci almaya başlayan genç bir bölüm olmasına rağmen, kısa sürede akademik ve idari yapılanmasını güçlendirdiği, dış değerlendirme (akran değerlendirmesi) geri bildirimlerini dikkate alarak somut iyileştirmeler yaptığı gözlemlenmiştir.

Kalite Kültürü ve Yönetimsel Kararlılık Program yönetiminin en belirgin başarısı, kalite süreçlerini statik bir belge düzenlemesi olarak değil, dinamik bir iyileştirme aracı olarak kullanmasıdır. 2023 Akran Değerlendirmesi'nde eleştiri konusu olan "öğretim üyesi eksikliği"nin, Rektörlük ve Fakülte yönetimi ile kurulan etkili iletişim sayesinde 2025 itibarıyla giderilmiş olması, yönetimsel kararlılığın en güçlü göstergesidir. Bu durum, bölümün sadece mevcut sorunları çözmekle kalmayıp, lisansüstü eğitim gibi stratejik hedeflere de odaklandığını kanıtlamaktadır. Ayrıca müfredatın iç (öğrenci) ve dış (YÖK, paydaşlar) geri bildirimlerle sürekli güncellenmesi, programda "sürekli iyileştirme" kültürünün yerleşmeye başladığını göstermektedir.

Uluslararasılaşma ve Öğrenci Odaklılık Programın uluslararasılaşma performansı, benzer bölümler arasında ayırt edici bir nitelik kazanmıştır. Avrupa ve Avrupa dışı üniversitelerle yapılan anlaşma sayısındaki %100'ü aşan artış ve öğrenci hareketliliğindeki ivme, programın vizyonunun yerel sınırlar ötesinde olduğunu göstermektedir. Bu durum, mezunların küresel yetkinliklere sahip bireyler olarak yetişmesine doğrudan katkı sağlayacaktır. Öğrenci odaklılık bağlamında ise, seçmeli ders havuzunun öğrenci talepleriyle (örneğin Fotoğrafçılık dersi) zenginleştirilmesi, katılımcı bir yönetim anlayışının benimsendiğini göstermektedir.

Gelecek Projeksiyonu ve Öneriler Programın sürdürülebilir başarısı için önümüzdeki dönemde odaklanılması gereken temel nokta "veri temelli yönetim" olmalıdır. Program, eğitim faaliyetlerini başarıyla yürütmekle birlikte, bu faaliyetlerin çıktılarını (öğrenci başarısı, dil gelişimi, istihdam edilebilirlik) sayısal ve niteliksel verilerle izleme konusunda sistematikliğini geliştirmelidir. Özellikle YDS başarısı ve mezuniyet kazanımlarının ölçülmesi konusunda planlanan mekanizmaların ivedilikle hayata geçirilmesi, programın kalitesini "kanıtlanabilir" kılacaktır. Ayrıca, akademik danışmanlık sisteminin yeniden yapılandırılarak öğrencilerin kariyer yolculuklarında daha aktif bir destek mekanizmasına dönüştürülmesi, öğrenci memnuniyetini ve mezun başarısını artıracaktır.

Sonuç olarak; İngilizce Öğretmenliği Programı, şeffaf yönetim anlayışı, gelişen akademik kadrosu, güçlü uluslararası bağlantıları ve geri bildirimlere duyarlı yapısıyla, yükseköğretim kalite standartlarına uyum konusunda yüksek bir potansiyel sergilemektedir. Tespit edilen gelişime açık yönlerin, programın 2025 yılı öz değerlendirmesinde bizzat hedeflenmiş olması, bölümün öz farkındalığının yüksek olduğunu ve bu alanlarda da kısa vadede iyileştirme sağlanacağını öngörmemizi mümkün kılmaktadır. Program, nitelikli öğretmen yetiştirme misyonunu, güçlenen kurumsal yapısı ile sürdürülebilir kılmaktadır.